

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen

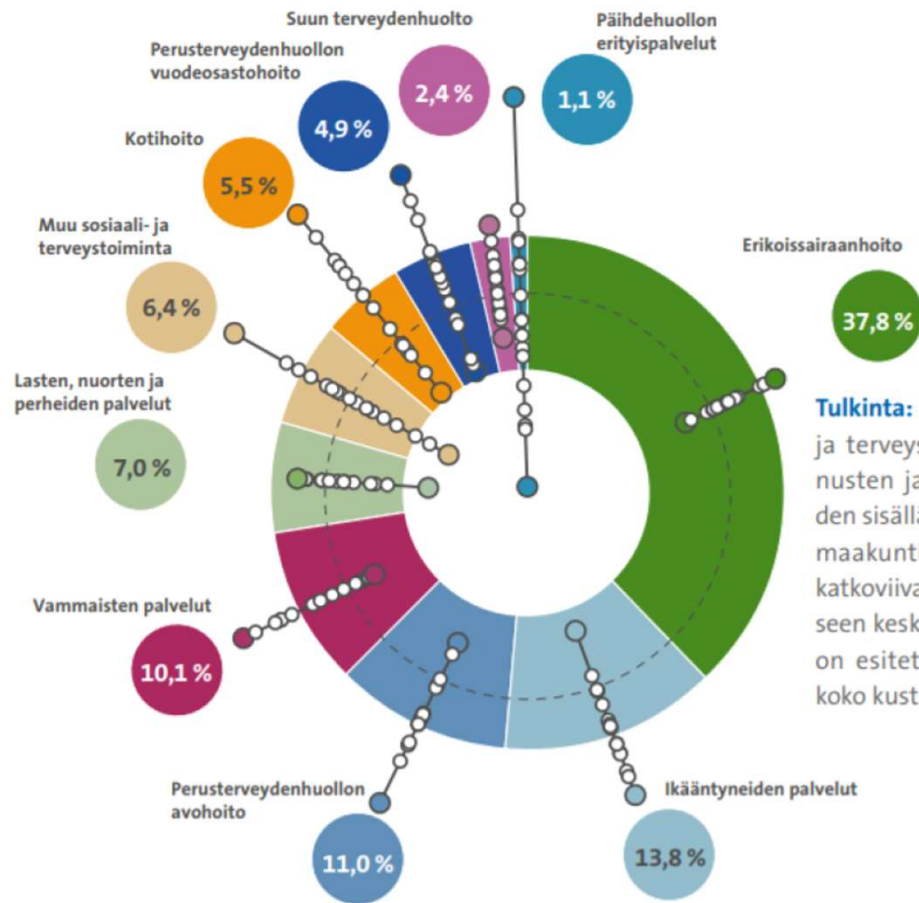
Toimivat peruspalvelut ja sote-rakenneuudistus

22.11.2019 valtiosihteeri Eila Mäkipää

Kustannukset painottuvat erikoissairaanhoidon

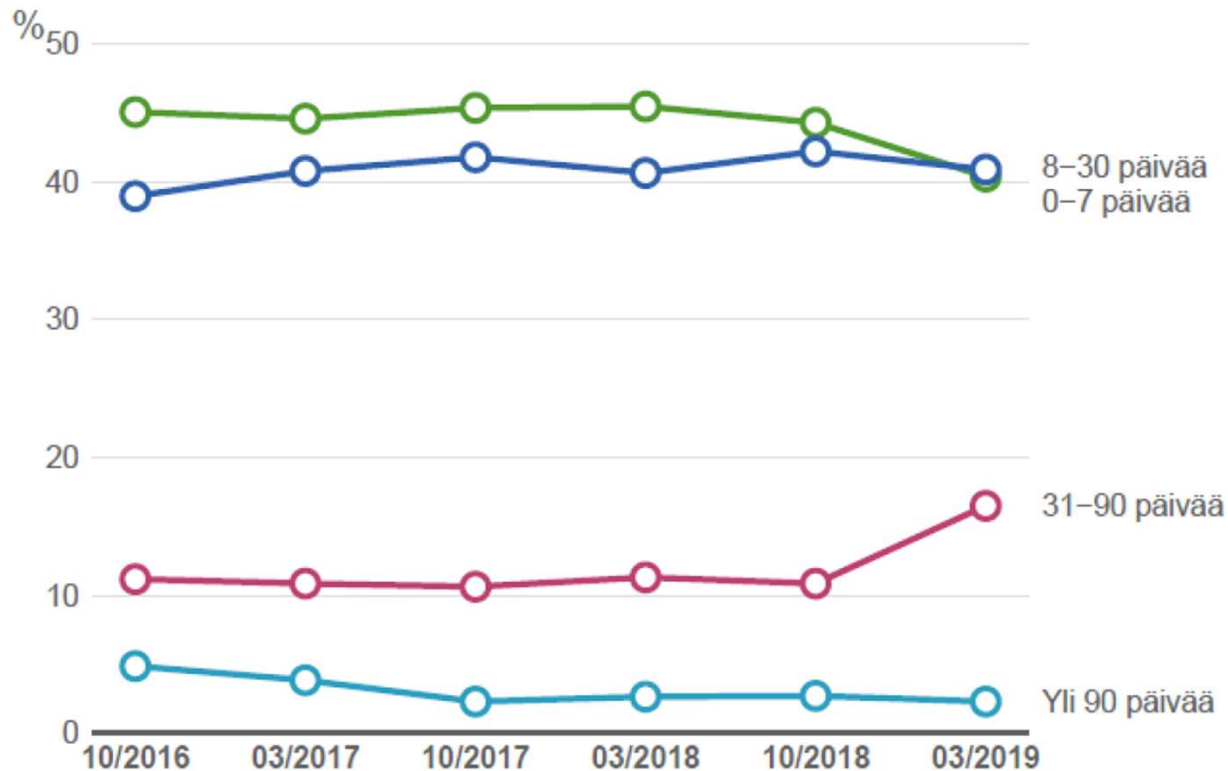
Tulkinta: Kuviossa on esitetty sosiaali- ja terveystoimen nettokäyttökustannusten jakauma tehtävittäin. Kuvioiden sisällä olevilla viivoilla esitetään eri maakuntien sijoittuminen suhteessa katkoviivassa esitettyyn valtakunnalliseen keskiarvoon. Erillisissä ympyrässä on esitetty tehtävän prosenttiosuus koko kustannusjakaumasta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon nettokäyttökustannusten jakauma vuonna 2017

Lähde: THL, Sote-palvelujen arviointi 2018 (Pekka Rissanen)

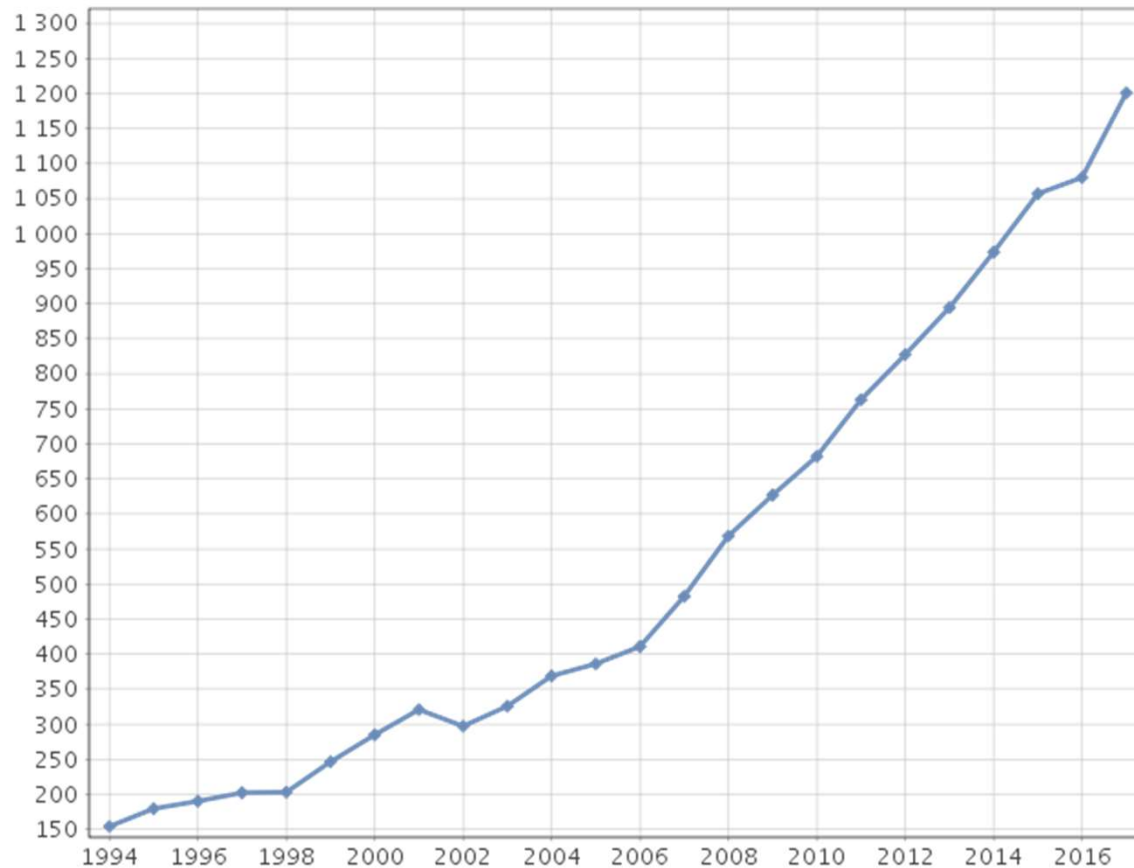
Lääkəriin pääsyä voi joutua odottamaan viikkoja

**Toteutuneiden
kiireettömien käyntien
odotusajat
hoidontarpeen
arvioinnista 10/2016-
3/2019**

Lähde: THL:n
Perusterveydenhuollon
hoitopääsyn tilastoraportti, kevät
2019

Ongelmiin ei päästä puuttumaan ajoissa

Esimerkki:

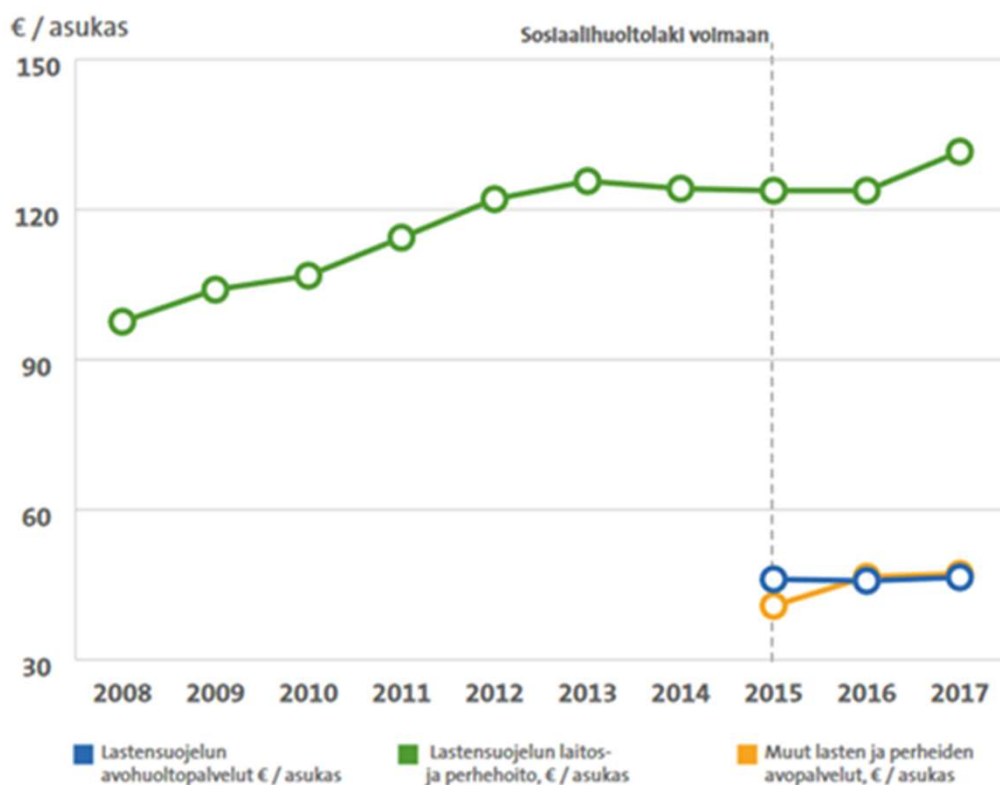
Nuorten mielenterveysongelmia hoidetaan yhä enemmän erikoissairaanhoidossa. Määrä on 8-kertaistunut 90-luvun puolivälistä.

”Perustasolla ei ole tiimityöskentelyä yli sektorirajojen. Tieto nuorten tilanteesta ei avaudu ja kulje työntekijöiden välillä.”

Lähde:

Sotkanet / HUS, nuorisopsykiatrian linjaohjaja
Klaus Ranta

Myös sosiaalihuollossa kustannukset painottuvat raskaisiin palveluihin

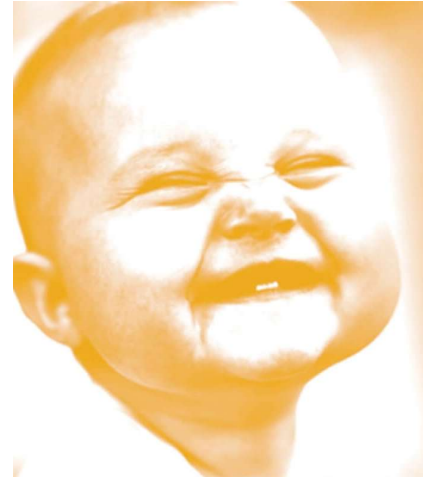
Esimerkki:

Sosiaalihuollon avopalvelujen ja lastensuojelun nettokäyttökustannusten kehitys vuosina 2008–2017

Lähde: THL, Sote-palvelujen arviointi 2018 (Pekka Rissanen)

Sote-uudistuksen tavoitteet

- kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja
- turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille
- parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta erityisesti perustasolla
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti
- vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin
- hillitä kustannusten kasvua

Sote-uudistus – ihminen edellä

Palvelut:

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma

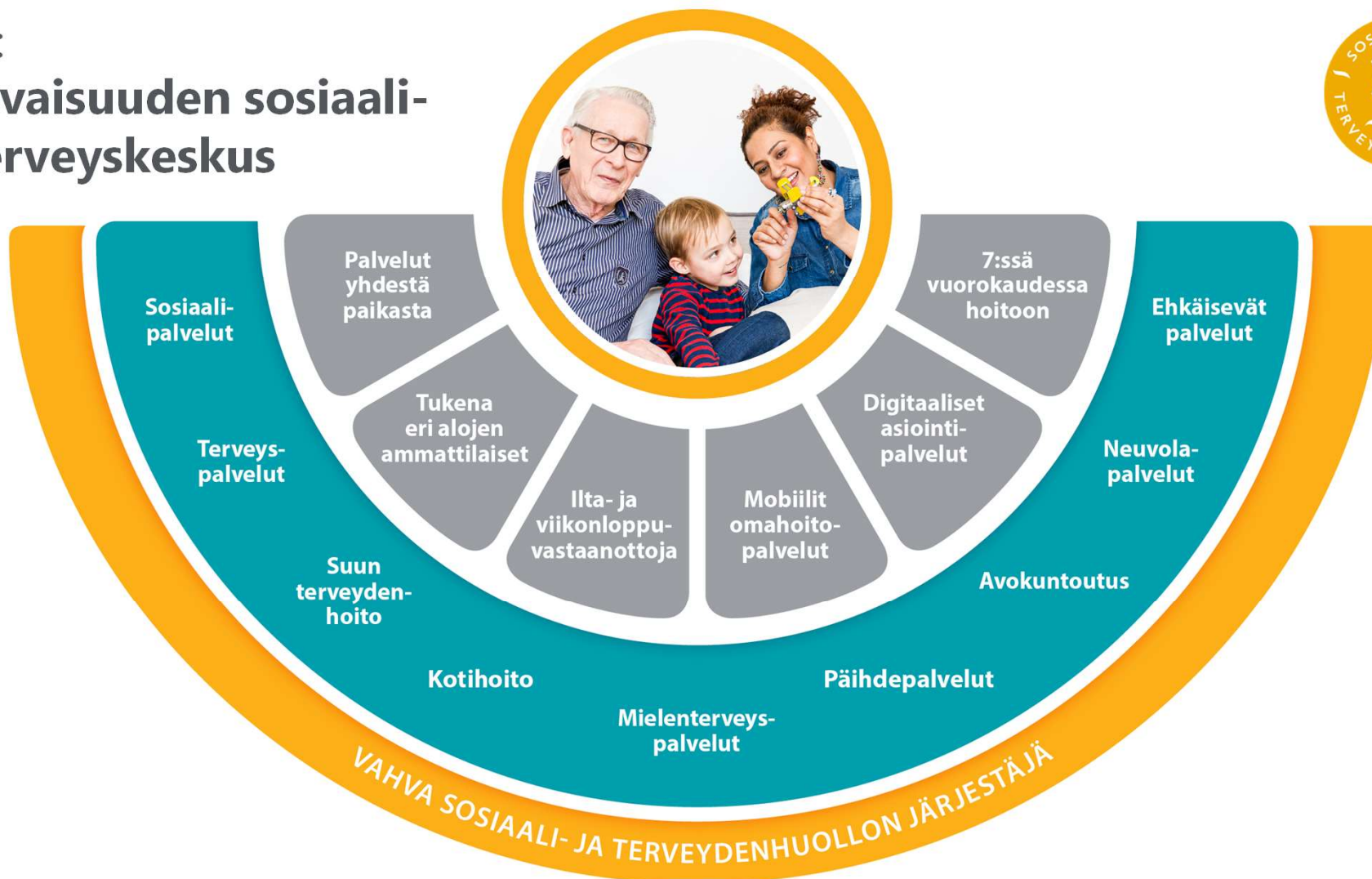
- Ihmislähtöiset peruspalvelut
- 7 päivän hoitotakuu

Rakenne:

Uusien maakuntien perustaminen

- Soten ja pelastustoimen järjestämismvastuu

Visio:
**Tulevaisuuden sosiaali-
ja terveyskeskus**

Sote-rakenneuudistus

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen – palvelut ja rakenne samaan suuntaan

TULEVAISUUDEN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS -OHJELMA

- Palveluiden saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen
- Toiminnan painotuksen siirtäminen ehkäisevään ja ennakoivaan työhön
- Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen
- Palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen
- Kustannusten nousun hillitseminen

**Ihmislähtöiset
sote-palvelut
uusissa
maakunnissa**

SOTE-RAKENNEUUDISTUS

18 maakuntaa: sote-palvelut,
pelastustoimi
5 yhteistoiminta-aluetta

MAAKUNTIEN MONIALAISUUS / Parlamentaarinen valmistelu

MAAKUNTIEN VEROTUSOIKEUS / Parlamentaarinen valmistelu

Uusi sote-rakenne turvaa palvelut kaikille

- Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet uudistetaan, jotta voidaan taata **yhdenvertainen palvelujen saatavuus** kaikkialla Suomessa.
- Suomen **väestö ikääntyy** ja tarvitsee aiempaa enemmän palveluja. Samaan aikaan **syntyvyys laskee** ja huoltosuhte muuttuu. Tarvitsemme sote-rakenteen, joka vastaa näihin yhteiskunnan muutoksiin nyt ja tulevaisuudessa.
- Tutkimustiedon mukaan **suuremmalla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjällä** on parempi mahdollisuus turvata sekä yhdenvertainen palvelujen saatavuus että toiminnan ja hallinnon tehokkuus.

Sote-rakenneuudistus

18 maakuntaa (itsehallintoalueet) + 5 yhteistyöaluetta

- maakuntien järjestämisvastuu: sote-palvelut ja pelastustoimi
- monialaisuus selvitetään parlamentaarisesti 2020 loppuun mennessä
- Uudenmaan sote-erillISRatkaisu selvitetään 2019 loppuun mennessä

Julkiset palvelut vahvassa roolissa

- Maakunnat järjestävät sote-palvelut pääosin julkisena palveluna
- Yksityinen ja kolmas sektori täydentävät palveluja
- Kuntien rooli palvelujen tuottajana selvitetään vuoden 2019 loppuun mennessä

Rahoitusjärjestelmä

- Rahoitus maakunnille pääosin valtiolta, perustuu tarvevakioituihin kriteereihin
- Maakuntavero ja monikanavarahoituksen purkaminen selvitetään vuoden 2020 loppuun mennessä

Sote-uudistuksen lainsäädäntö

- Sote-uudistuksen lainsäädäntö valmistellaan eri ministeriöiden yhteistyönä.
- Sote-uudistus koskee suoraan n. 40:ä lakia, joista merkittävimpiä ovat:
  - sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen
  - pelastustoimen järjestäminen
  - maakuntajako
  - maakuntien hallinnon ja talouden järjestäminen
  - maakuntien rahoitus
  - kuntien valtionosuusjärjestelmän muuttaminen
- Lisäksi uudistukseen liittyy n. 100 muuta lakia, joihin tarvitaan muutoksia.

Valtionavustukset alueiden kehittämishankkeisiin

- Maakuntien kehittämis- ja käyttöönottohankkeiden rahoitus toteutetaan valtionavustuksina.
- Ensimmäinen valtionavustushaku pyritään avaamaan vuoden 2019 aikana. Täydentävät haut seuraavina vuosina.
- Valtionavustushankkeiden hakijana ja hallinnoijana on jokin alueen maakuntien kuntien yhdessä sopima kunta tai kuntayhtymä.
- Valtionavustuksen myöntämisen edellytykset, kriteerit ja rahoituksen aluekohtaiset enimmäismäärät on kirjattu asetukseen.
  - Asetusluonnos on julkaistu lausunnoille 15.10.
- Käytettävissä olevan rahoituksen kokonaissumma on noin 70 miljoonaa euroa vuonna 2020.

stm.fi